



Briselē, 27.2.2017.
COM(2017) 120 final

**KOMISIJAS ZIŅOJUMS EIROPAS REVĪZIJAS PALĀTAM, PADOMEI UN
EIROPAS PARLAMENTAM**

Dalībvalstu atbildes uz Eiropas Revīzijas palātas 2015. gada ziņojumu

{SWD(2017) 101 final}

SATURS

1. IEVADS.....	1
2. DALĪBVALSTU ATBILŽU KOPSAVILKUMS	1
2.1. KĻŪDU PAMATCĒLOŅI UN DARBĪBAS KĻŪDU NOVĒRŠANAI	1
2.2. ES BUDŽETA LĪDZEKĻU IZMANTOŠANA	5
2.3. TURPMĀKIE PASĀKUMI PĒC REVĪZIJAS PALĀTAS IETEIKUMIEM DALĪBVALSTĪM	8
3. NOSLĒGUMS	9
I PIELIKUMS. VISU DALĪBVALSTU KONSOLIDĒTIE REZULTĀTI ATTIECĪBĀ UZ KOPĒJO LAUKSAIMNIECĪBAS POLITIKU UN EKONOMISKO, SOCIĀLO UN TERITORIĀLO KOHĒZIJU.....	10

1. IEVADS

Kad Eiropas Revīzijas palāta (Revīzijas palāta) 2016. gada 13. oktobrī publicēja savu 2015. gada ziņojumu, Komisija saskaņā ar Finanšu regulu¹ nekavējoties informēja dalībvalstis par ziņojumā ietverto informāciju, kas attiecas uz to līdzekļu pārvaldību, par kuriem tās ir atbildīgas. Dalībvalstis tika arī aicinātas atbildēt uz aptaujas anketu, pievēršoties trīs galvenajām jomām:

- (1) darījumu pareizība lielākajās ES izdevumu jomās saskaņā ar dalīto pārvaldību, īpašu uzmanību pievēršot kļūdu pamatcēloņiem;
- (2) ES budžeta izpilde, no vienas puses, uzsverot saiknes starp ES prioritātēm saistībā ar stratēģiju “Eiropa 2020” gudrai, ilgtspējīgai un iekļaujošai izaugsmei un valstu prioritātēm, un, no otras puses, izpildi projektu līmenī dalītajā pārvaldībā;
- (3) turpmākie pasākumi pēc Revīzijas palātas ieteikumiem dalībvalstīm.

Šajā ziņojumā ir sniegts kopsavilkums par dalībvalstu atbildēm. Tam ir pievienots Komisijas dienestu darba dokuments, kurā dalībvalstu atbildes ir izklāstītas sīkāk.

2. DALĪBVALSTU ATBILŽU KOPSAVILKUMS

2.1. KĻŪDU PAMATCĒLOŅI UN DARBĪBAS KĻŪDU NOVĒRŠANAI

Dalībvalstīm tika iesniegts saraksts ar 19² galveno ES izdevumos esošo likumības un pareizības kļūdu pamatcēloņu piemēriem, un tām lūdza norādīt to attiecināmības pakāpi, izmantojot kategorijas “pilnībā attiecināms”, “lielā mērā attiecināms”, “zināmā mērā attiecināms”, un “neattiecināms”. Piemēri bija balstīti uz Revīzijas palātas un Komisijas konstatējumiem, kā arī atrunām, kas divu gadu laikā ir formulētas attiecīgo Komisijas ģenerāldirektorātu gada darbības pārskatos.

Konsolidētās atbildes attiecībā uz kopējo lauksaimniecības politiku (KLP) un kohēzijas politiku ir apkopotas **1. tabulā**, kurā ir norādīti četri galvenie paziņojumi, ko dalībvalstis sakārtojušas saskaņā ar apzīmējumu “pilnībā attiecināms” vai “neattiecināms”. Pārskats par dalībvalstu konsolidētajām atbildēm ir sniegts **1. pielikuma 1. diagrammā** un **2. diagrammā**.

¹ Regulas (ES, Euratom) Nr. 966/2012 162. panta 5. punkts.

² Komisijas dienestu darba dokuments, 114. lpp.

1. diagramma. Galvenie kļūdu pamatcēloņi KLP un kohēzijas politikā saskaņā ar dalībvalstu atbildēm

Paziņojumi, ko dalībvalstis biežāk uzskata par “pilnība attiecināmiem”	Paziņojumi, ko dalībvalstis biežāk uzskata par “neattiecināmiem”
17. paziņojums. “Nepieciešams vairāk iniciatīvu, lai nodrošinātu patiesu vienkāršošanu atbalsta saņēmējiem un programmu īstenošanai” (15 dalībvalstis – BE, BG, CY, DE, EE, EL, ES, FI, FR, HU, LU, PT, RO, SE, UK) 1. paziņojums. “Noteikumu skaits un sarežģītība un pārmērīga reglamentēšana” (9 dalībvalstis – AT, CZ, DE, EL, ES, FI, FR, LU, SE) 11. paziņojums. “Nepieciešamība pēc izpratnes veidošanas; mērķtiecīgas apmācības un detalizēta metodiskā atbalsta un norāžu nodrošināšanas valsts un reģionālajām iestādēm un galīgajiem saņēmējiem” (8 dalībvalstis – BE, BG, CY, EE, EL, PL, RO, SK) & 18. paziņojums. “Zināšanu un pieredzes apmaiņa un labas prakses izplatīšana valsts un/vai ES līmenī par to, kā labot visbiežāk sastopamās nepilnības/trūkumus/kļūdas” (8 dalībvalstis – BE, CY, EL, LU, PT, RO, SK, UK), <u>kam ir tāda pati nozīme</u> 12. paziņojums. “Nepieciešamība pēc vairāk un labākiem resursiem un administratīvo spēju veidošanas” (6 dalībvalstis – ES, HR, IT, PT, RO, SK)	2. paziņojums. “Piemērojamo ES tiesību aktu nepareiza transponēšana valsts tiesību aktos” (24 dalībvalstis – BE, BG, CY, DE, DK, EE, EL, ES, FI, FR, HR, HU, IE, IT, LT, LU, MT, NL, PT, RO, SE, SI, SK, UK) 10. paziņojums. “Neefektīvs sankciju mehānisms vai zems sankciju līmenis, ja saistības netiek ievērotas” (21 dalībvalsts – AT, BG, CY, DE, DK, EE, EL, ES, FI, FR, IE, LT, LU, MT, NL, PT, RO, SE, SI, SK, UK) 7. paziņojums. “Zemes gabalu identifikācijas sistēmas (ZGIS) nepietiekama kvalitāte un atjaunināšana” (17 dalībvalstis – BE, BG, DE, DK, ES, FI, FR, HU, IE, LT, LU, NL, PL, SE, SI, SK, UK) 16. paziņojums. “Nepietiekama izmaiņu ieviešana ar jaunām tiesību un/vai pārvaldes un/vai procesuālām sistēmām, kas varētu ievērojami ietekmēt kļūdu cēloņus” (16 dalībvalstis – AT, BG, CY, DE, DK, EL, ES, FR, IE, LT, LU, NL, PT, RO, SE, SK)

Tika veikta arī papildu analīze par katru lielāko ES izdevumu jomu, kas apstiprināja konsolidētajās atbildēs vērojamās tendences, ar šādiem izņēmumiem:

- Attiecībā uz KLP un kohēzijas politiku saraksta augšgalā kā “pilnībā attiecināmus” kļūdu pamatcēloņus dalībvalstis ir norādījušas arī pietiekamas zināšanas, piemērojot iepirkuma un valsts atbalsta noteikumus, savukārt tikai attiecībā uz KLP – sarežģītos attiecināmības noteikumus.
- Attiecībā uz kohēzijas politiku saraksta augšgalā kā kļūdu pamatcēloņus, kas ir “neattiecināmi”, dalībvalstis ir norādījušas arī labāku informācijas izmantošanu, lai atklātu un labotu kļūdas.

Dalībvalstis sniedza piemērus par darbībām kļūdu pamatcēloņu novēršanai:

i) Noteikumu vienkāršošana

Vairākas dalībvalstis, piemēram, DE, EL, FR, HR, HU, PT, SE, UK, pauda uzskatu, ka sarežģītie noteikumi, arvien lielāks skaits tiesību aktu un judikatūras, juridiskās un revīzijas atšķirības, interpretējot dažādas tiesību normas un noteikumus, pārmērīga revīzijas dokumentācija un administratīvais slogs, nepieciešamība pēc administratīvo spēju veidošanas, grūtības, piemērojot atbrīvojumus no vispārējām tiesību normām vai noteikumiem, ir daži no galvenajiem augsta riska un ES izdevumos esošo kļūdu cēloņiem.

Lai uzlabotu šo situāciju, dalībvalstīs, piemēram, CZ, DE, DK, FI, FR, LT, LU, LV, MT, NL, PT, SI, SK, UK, paziņoja, ka tās turpina darbu pie vienkāršošanas pasākumiem, piemēram, līdz nepieciešamajam minimumam vienkāršojot valsts attiecināmības noteikumus un pārmērīgi nereglamentējot ES noteikumus, izmantojot vienkāršoto izmaksu iespējas, vienreizējas dotācijas, izmantojot netiešas izmaksas vai vienības izmaksas, vai vidējās izmaksas, ieviešot standarta likmi

netiešajām izmaksām vai vienotas likmes iespējas, kas paredzētas tiesiskajā regulējumā un saistītajos deleģētajos aktos.

DE³ sniedza piemēru, atbildot, ka “attiecībā uz 2014.–2020. gada ESF darbības programmu federālā līmenī, tika sekmīgi vienkāršota norēķinu sistēma attiecībā uz piecām atbalsta pamatnostādņēm, lai individuāls norēķins tiktu veikts tikai par personāla izdevumiem un samaksu par kvalificētu darbu. Visas citas izmaksas, piemēram, netiešās pārvaldības un materiālu izmaksas, tagad tiek nokārtotas, piemērojot vienotu likmi, papildus personāla izdevumiem un maksām, par kurām norēķinās individuāli. Apliecinotie dokumenti nav vajadzīgi izdevumiem, par kuriem norēķinās, piemērojot vienotu likmi.”

Ir lietderīgi atzīmēt, ka kopumā dalībvalstis uzskatīja vienkāršošanas pasākumus par pozitīvu pieredzi un labu praksi.

Dalībvalstis ir guvušas praktisku pieredzi ar vienkāršošanas iespējām. Tomēr ir jāveic turpmāki vienkāršošanas pasākumi, jo īpaši ņemot vērā administratīvā sloga samazināšanu un kontroles efektivitāti par samērīgām izmaksām.

ii) Sistēmu turpmāka pilnveidošana un labas prakses veicināšana

Dalībvalstis turpina savus centienus uzlabot sistēmas Eiropas strukturālo un investīciju fondu (ESI fondu) pārvaldīšanai, galveno uzmanību pievēršot preventīviem pasākumiem un labai praksei ļoti dažādās jomās, piemēram:

- iepirkuma īstenošanas plāna sagatavošana, īpašas iepirkuma grupas izveide konsultāciju sniegšanai un IT sistēmas publiskā iepirkuma jomā;
- ja un kad vien iespējams – pārvaldības pārbaudu un sistēmu revīziju veikšana (jo īpaši attiecībā uz publisko iepirkumu un valsts atbalsta noteikumiem) pirms ES izdevumu apmaksas un/vai pirms galīgā maksājuma;
- rīcības plānu īstenošana, jo īpaši attiecībā uz maksājuma termiņu pārtraukšanu un apturēšanu, novēršot kļūdu pamatcēloņus, vājos punktus vadības un kontroles sistēmās un nepilnības saistībā ar ES izdevumiem;
- sanāksmju rīkošana ar saņēmējiem, ieinteresētajām personām un vietējām varas iestādēm, kas ir galvenie dotāciju un ES līdzekļu saņēmēji, lai apspriestu kopējo attiecināmību, iepirkumu, valsts atbalstu un citus jautājumus, un paraugprakses gadījumu izpēti izstrādāšana.

Ex ante nosacījumi publiskā iepirkuma un valsts atbalsta jomā ir palīdzējuši ieviest preventīvus pasākumus un uzlabot sistēmas 2014.–2020. gada plānošanas periodam.

Dalībvalstis ir apņēmušas nodrošināt efektīvu funkcionējošas pārvaldības un kontroles sistēmas. Tomēr ir vajadzība pēc vēl labākām zināšanām un zinātnības, pieredzes apmaiņas un labas prakses izplatīšanas ES un valsts līmenī.

iii) Preventīvo un korigējošo spēju stiprināšana

Vairākas dalībvalstis (piemēram, AT, BE, CY, LU, IE, PL, PT, SK) uzsvēra, cik svarīgi ir proaktīvi, preventīvi, atklājoši un korigējoši pasākumi KLP un kohēzijas politikā, īpašu uzmanību pievēršot, piemēram, pastāvīgai apmācībai, visaptverošiem norādījumiem un detalizētiem kontROLSarakstiem, un grūti izpildāmu vai pārbaudāmu nosacījumu atcelšana. Citi pasākumi ietver tikšanās starp kompetentajām valsts un reģionālajām iestādēm un ES projektu virzītājiem un ieinteresētajām personām (jo īpaši, lai apspriestu ESI fondu pārvaldību un darbību, attiecināmības

³ Komisijas dienestu darba dokuments, 250. lpp.

noteikumus utt.), un riska novērtēšanas sistēmu, kas ļauj pārbaudes veikt galvenokārt attiecībā uz riskantām izdevumu kategorijām. Investīciju pasākumu jomā jaunās datorizētās kontrolpārbaudes attiecībā uz pašreizējiem maksājumiem un jau veiktajiem maksājumiem arī tiek minētas līdz ar pastiprinātām kontrolpārbaudēm attiecībā uz ģeogrāfisko informāciju, ko deklarē atbalsta pieteikumā, un informāciju, ko apkopo, veicot apmeklējumus uz vietas.

Vairākas dalībvalstis (piemēram, CZ, LT, LV, NL, RO, SI) saistībā ar KLP minēja, ka tiek īstenoti rīcības plāni kļūdu novēršanai, kurus regulāri nosūta Komisijai. FR norādīja, ka ELGF un ELFLA rīcības plāni palīdzēja pārvaldīt konkrētus riskus un kļūdu pamatcēloņus.

Dažas dalībvalstis uzsvēra savu preventīvo spēju uzlabojumus, kas ir pielāgoti 2014.–2020. gada plānošanas periodam. Piemēram, PL⁴ norādīja, ka attiecībā uz kohēziju “Eiropas Komisija ieviesa mehānismu gada izdevumu pārskatu iesniegšanai kopā ar pārvaldības deklarāciju un gada kopsavilkumu par revīziju un pārbaudi galīgajiem ziņojumiem, kas palīdzēja pastiprināt kontroles pasākumus pirms informācijas atklāšanas par izdevumiem gada pārskatos.”

Gūtās pieredzes rezultātā ir stiprinātas preventīvās un korigējošās spējas un ir uzlabotas IT funkcijas, kas vairo kontroles efektivitāti.

iv) Riska analīze

Dažas dalībvalstis, piemēram, BG, DE, FR, MT, NL, paskaidroja, ka riska novērtējums un analīze ir nepārtraukts process, kurā būtu jāņem vērā dažādo kontroļu un revīziju rezultāti, lai jo īpaši noteiktu kļūdu pamatcēloņus.

PL⁵ atsaucās uz “*ex ante* novērtējumu, kas veikts saistībā ar īpašu pasākumu pārbaudāmību un kontrolējamību lauku attīstības programmās 2014.–2020. gadam. Tā norādīja uz Komisijas pamatnostādņēm attiecībā uz “Pasākumu pārbaudāmību un kontrolējamību: kļūdu riska novērtējums.” Novērtējumā tika izvērtēta iepriekšējā plānošanas periodā gūtā prakse, pieredze un kontroles rezultāti.”

CY⁶ attiecībā uz kohēziju atbildēja, ka “ir izstrādāta parauga ņemšanas metodika, ņemot vērā konstatēto risku izvērtējumu un īstenojot efektīvus, preventīvus un samērīgus pasākumus krāpšanas apkarošanai.”

Spānija⁷ par ESF norādīja, ka “ir izstrādāta riska analīze un krāpšanas novēršanas sistēma, kas ietver pašnovērtējuma instrumentu, ar kuru konstatē un novērš riskus ES izdevumu jomā laikposmā no 2014. līdz 2020. gadam.” HU⁸ arī norādīja, ka “pārvaldes iestādes katru gadu veic krāpšanas riska novērtējumu saskaņā ar Komisijas pamatnostādņēm šajā jautājumā.”

Dalībvalstis uzskatīja, ka nav iespējams izvairīties no nelielām kļūdām par samērīgām izmaksām.

Riska analīzes metodes, kas palīdz labāk mērķtiecīgi virzīt kontroli un resursus. Tomēr nav iespējams izvairīties no nelielām kļūdām par samērīgām izmaksām.

v) Saistība starp maksājumu bāzi un aplēsto kļūdu līmeni ES izdevumos

Dalībvalstu atbildes ir ļoti dažādas attiecībā uz to, vai pastāv saistība starp maksājumu bāzi (izmaksu atlīdzināšana un maksājumtiesības) un kļūdu līmeni ES izdevumos.

⁴ Komisijas dienestu darba dokuments, 355. lpp.

⁵ Komisijas dienestu darba dokuments, 357. lpp.

⁶ Komisijas dienestu darba dokuments, 189. lpp.

⁷ Komisijas dienestu darba dokuments, 448. lpp.

⁸ Komisijas dienestu darba dokuments, 279. lpp.

Vairākas dalībvalstis piekrita apgalvojumam, ka šāda saistība pastāv. Piemēram, IE⁹ norādīja, ka “savstarpējā saistība starp maksājumu bāzi un kļūdu līmeni ir acīmredzama. Gadījumos, kad maksājumu bāze ir statiskāka, piemēram, jomās, kur aprēķinu pamatā ir maksājumtiesības, kurās laikā gaitā nenotiek daudz izmaiņu, kļūdu līmenis mēdz būt zems. Tomēr sarežģītākās sistēmās, piemēram, tādās, kas ir ietver informācijas, piemēram, rēķinu un kvīšu, iesniegšanu, lai izveidotu maksājumu bāzi, kļūdu rašanās risks ir daudz lielāks. ESF pieredze liecina – jo sarežģītāka ir maksājumu bāze un noteikumi, jo lielāks ir kļūdu rašanās risks attiecībā uz šiem maksājumiem. Tomēr ERAF gadījumā kļūdu līmenis palielinās, ja notiek būtiska kavēšanās starp projektu īstenošanu un sertifikāciju.”

Citas dalībvalstis izstrādāja atšķirīgas nostājas attiecībā uz lauksaimniecības un kohēzijas politiku. Piemēram, LV¹⁰ norādīja, ka “kļūdu līmenis ir atkarīgs no projekta būtības, nevis izdevumiem. Ar investīcijām saistītiem atbalsta pasākumiem ir daudz lielāks kļūdu rašanās risks nekā ar tiešiem maksājumiem/platībatkarīgiem maksājumiem saistītiem atbalsta pasākumiem, jo ar investīcijām saistītu atbalsta pasākumu īstenošana ir sarežģīta, plaša un ilgstoša, tās pamatā ir sarežģītu, detalizētu pārbaužu izpilde un tās veikšanai ir vajadzīgi lieli cilvēkresursi.”

Dalībvalstīm ir visai atšķirīgi viedokļi par iespējamo saistību starp maksājumu bāzi (izmaksu atlīdzināšana un maksājumtiesības) un kļūdu līmeni.

2.2. ES BUDŽETA LĪDZEKĻU IZMANTOŠANA

Dalībvalstis sniedza piemērus par saiknēm starp ES prioritātēm saistībā ar stratēģiju “Eiropa 2020” (tostarp “Apvārsnis 2020”) un valstu prioritātēm. Tās arī minēja pasākumus, kas veikti, lai panāktu sinerģiju un papildināmību starp ESI fondiem un valstu programmām. Visbeidzot, dalībvalstu atbildēs īpaši tika uzsvērtā saikne starp ES politiskajām prioritātēm un ES finansētiem projektiem, kā arī attiecīgā uz rezultātu orientētā sistēma un uzraudzība.

i) *Saiknes izveide starp ES politiskajām prioritātēm un valstu prioritātēm*

Vairākas dalībvalstis, piemēram, CY, CZ, EL, FR, HU, IE, LU, MT, PT, PL, SI, SK, UK, paskaidroja, ka partnerattiecību nolīgumos ir iezīmētas katras valsts attīstības vajadzības un īsumā aprakstīti galvenie rezultāti, kurus plānots sasniegt attiecībā uz katru no atlasītajiem tematiskajiem mērķiem (kas pauž stratēģijas “Eiropa 2020” mērķus), kā tas noteikts ES tiesību aktos. Tās arī koncentrē resursus uz ierobežotu skaitu politikas virzienu, kas veicina stratēģijas “Eiropa 2020” mērķu īstenošanu. Šis galvenais uzsvars tiek nodrošināts, izmantojot “izvēlni” ar vienpadsmit tematiskiem mērķiem, kas tieši pauž stratēģijas “Eiropa 2020” mērķus. Tā tiek nodrošināts, ka finansējumu galvenokārt piešķir galvenajām izaugsmes jomām, tādējādi maksimāli palielinot ES investīciju ietekmi.

Ievērojams skaits dalībvalstu, tostarp CZ, CY, DE, DK, EL, FR, HU, IE, LT, RO, SI, sniedza izsmēlošas atbildes par pētniecības un attīstības programmām un paveikto, kā arī par saiknēm starp ES un valstu prioritātēm, un izrietošo saskaņotību ar pamatprogrammu “Apvārsnis 2020”.

Piemēram, IE¹¹ norādīja, ka “valsts pētniecības un inovācijas prioritātes ir izklāstītas pētniecības prioritāšu noteikšanas programmā, kas aptver piecu gadu laikposmu no 2013. līdz 2017. gadam. Pētniecības prioritāšu noteikšanas stratēģija tika izstrādāta laikposmā no 2011. līdz 2012. gadam, un to būtiski ietekmēja pamatprogrammas “Apvārsnis 2020” jaunās jomas un struktūra. Tāpēc valstu un ES programmas ir cieši saskaņotas.”

⁹ Komisijas dienestu darba dokuments, 290. lpp.

¹⁰ Komisijas dienestu darba dokuments, 304. lpp.

¹¹ Komisijas dienestu darba dokuments, 290. lpp.

Dalībvalstis arī sniedza piemērus attiecībā uz sinerģiju starp ES un valstu programmām. Piemēram, CY¹² norādīja, ka “labāka koordinācija un maksimāli iespējamā sinerģija starp visiem fondiem tiek sasniegta, galvenokārt pateicoties Plānošanas un stratēģiskās uzraudzības koordinācijas komitejas darbam. Ir panākta sinerģija un papildināmība starp ESI fondiem un valstu programmām, jo visas darbības, kas saņem finansējumu no ESI fondiem vai no valsts līdzekļiem, ir daļa no nozaru valsts stratēģijām (piemēram, digitālā stratēģija, atkritumu apsaimniekošanas stratēģija, stratēģija par pielāgošanos klimata pārmaiņām u. tml.).”

Dalībvalstis ir apņēmušās likt lielāku uzsvāru uz saiknes izveidi starp ES politiskajām prioritātēm, piemēram, “Eiropa 2020”, “Apvārsnis 2020”, un valstu prioritātēm.

ii) Saiknes izveide starp ES finansētajiem projektiem un ES politiskajām prioritātēm

Vairākas dalībvalstis, piemēram, DE, PT, UK norādīja, ka ES tiesiskajā regulējumā attiecībā uz 2014.–2020. gada plānošanas periodu ir nepieciešama saikne starp ES prioritātēm un ESI fondu izmantošanu. Mērķi ir izklāstīti partnerattiecību nolīgumos un attiecīgajās darbības programmās par katru ESI fondu. Dalībvalstīs, piemēram, PT, minēja arī dažu tematisko jomu, piemēram, pētniecības un attīstības, nodarbinātības un sociālās iekļaušanas ieguldījumu ES prioritātēs.

DE¹³ īpaši uzsvēra, ka “katras ERAF darbības programmas stratēģijas sākumpunkts ir federālās zemes *Bundesland* iemaksu palielinājums gudrai, ilgtspējīgai un iekļaujošai izaugsmei Eiropā un kopīgo bažu kļiedēšana par ESI fonda atbalstu. Tematiskie mērķi un ieguldījumu prioritātes, ko noteikusi katra federālā zeme, jau ir saistīti ar stratēģiju “Eiropa 2020”. Iznākuma rādītāji tika ieviesti projekta līmenī. Tā kā katrs prioritārais virziens un tādējādi katra darbība ir daļa no novērtējuma/izpildes sistēmas, kas paredz sasniegt konkrētas mērķa vērtības, piemēram, rezultātu rādītājus, pastāv automātiska saikne ar stratēģijas “Eiropa 2020” mērķiem. Tāds ir (galvenais) iemesls, kādēļ ir/tiks izveidota papildu mērīšanas sistēma.”

RO¹⁴ atbildēja, ka “darbības programmas, ko finansē no ESI fondiem 2014.–2020. gadam, ir izstrādātas, galvenokārt ņemot vērā stratēģijas “Eiropa 2020” mērķus, konkrētai valstij adresētus ieteikumus un attiecīgās Eiropas nozaru stratēģijas.”

ES politikas prioritātes, piemēram, stratēģija “Eiropa 2020”, ir saistītas ar ES finansētajiem projektiem, galvenokārt izmantojot izpildes sistēmu, kas noteikta partnerattiecību nolīgumos un darbības programmās.

iii) ES finansēto projektu sistēma, kas vērsta uz rezultātiem

Vairākās dalībvalstīs, piemēram, AT, DE, IE, FR, LU, SI, SK, UK, minēja, ka programmu un projektu vēršana uz rezultātiem ir noteikta saskaņā ar juridiskajām prasībām, kas attiecas uz laikposmu no 2014. līdz 2020. gadam. Tās atsaucas uz pareizu intervences loģikas noteikšanu katras programmas izstrādei, nosakot konkrētos mērķus, kas jāsasniedz attiecībā uz rādītājiem (finanšu, iznākuma, rezultāta) ar bāzes līniju, atskaites punktiem un mērķiem. Tomēr joprojām ir sarežģīti nodrošināt konsekveni ar izpildi saistītajā terminoloģijā.

Dalībvalstis pauž atšķirīgus viedokļus par mērķu nospraušanas lietderību visos īstenošanas līmeņos. Piemēram, CZ¹⁵ norādīja, ka “saistībā ar plānošanu attiecībā uz katru konkrēto mērķi

¹² Komisijas dienestu darba dokuments, 191. lpp.

¹³ Komisijas dienestu darba dokuments, 253. lpp.

¹⁴ Komisijas dienestu darba dokuments, 402. lpp.

¹⁵ Komisijas dienestu darba dokuments, 204. lpp.

tika noteikti rādītāji, lai nodrošinātu iznākuma un saistīto rezultātu izmērāmību, kas tieši attiecas uz programmas mērķiem” un ka “runājot vispārīgi, mēs tomēr labprātāk vēlamies galveno uzmanību pievērst saiknei starp kvantitatīviem un rezultātu rādītājiem, nevis rezultātu rādītāju uzraudzībai projekta līmenī. Ņemot vērā rezultātu rādītāju būtību, ļoti bieži ir grūti veikt tik detalizētu uzraudzību un novērtējumu.”

AT¹⁶ atbildēja, ka attiecībā uz lauksaimniecību “pastāv saikne ar valsts noteikumiem un ka saikne projekta līmenī ietvertu lielāku birokrātiju.”

DE¹⁷ paskaidroja, ka “ar rādītāju kopumu tiek izmērīts, vai mērķi ir sasniegti, izmantojot iznākuma rādītājus projekta līmenī un rezultātu rādītājus programmas līmenī. Nekādi rezultātu rādītāji nav noteikti projekta līmenī (saskaņā ar attiecīgo juridisko pamatu). Rezultātu rādītāji uzrāda jebkādas izmaiņas esošajā situācijā un regulāri mēra relatīvo daļu. To nav iespējams izdarīt atsevišķu projektu gadījumā. Tiek pieņemts, ka ir vajadzīgs zināms skaits projektu, pirms izmaiņas kļūst acīmredzamas un tās ir iespējams izmērīt. Šā iemesla dēļ klasiskie rezultātu rādītāji tiek izvērtēti tikai programmas līmenī.”

Dalībvalstīm cenšoties ieviest izpildes sistēmas, mainās to attieksme par labu koncentrācijai uz rezultātiem. Tas nodrošina, ka ES programmas un projekti atstāj ietekmi daudzās dažādās veidos un vairākos līmeņos. Tomēr joprojām ir sarežģīti nodrošināt konsekvenci ar izpildi saistītajā terminoloģijā.

iv) **Pārraudzības sistēma**

Kopumā dalībvalstis skata uz rezultātiem vērstu sistēmu uzraudzību plašākā perspektīvā, atsaucoties uz *ex ante* novērtējumiem, lai sagatavotu partnerattiecību nolīgumus un darbības programmas un/vai citus novērtējumus, pētījumus, ietekmes novērtējumus, kas ir paredzēti laikposmam no 2014. līdz 2020. gadam. To atbildēs tiek uzsvērtas arī dažādas atsaucē uz pastāvīgiem un regulāriem novērtējumiem un vispārējo un konkrēto mērķu un (kopīgu) iznākuma un rezultātu rādītāju sasniegšanas pastāvīga uzraudzība. Dažas dalībvalstis (piemēram, DE, FR, PL) minēja arī mērķu un atskaites punktu vērtību noteikšanu 2023. gadam.

Konkrētāk, vairākas dalībvalstis atsaucās uz dažiem regulatīviem noteikumiem, kas stiprinātu datu ticamību, lai uzraudzītu politikas mērķu sasniegšanu laikposmā no 2014. līdz 2020. gadam, piemēram, kopēju rādītāju obligātu izmantošanu ar bāzes līnijām, atskaites punktiem un mērķiem, un uz ES mēroga vienotiem mērīšanas standartiem.

BE¹⁸ atbildēja, ka “darbības programmas “Wallonia-2020.EU” uzraudzības sistēmas mērķis ir uzraudzīt mērķu un noteikto rādītāju sasniegšanu. Turklāt atskaites punkti ir definēti, lai uzraudzītu iznākumu progresu, kas palīdzēs sasniegt mērķus. Visbeidzot, Valonijas novērtēšanas plāns, ko 2015. gada 11. decembrī apstiprināja Uzraudzības komiteja, paredz veikt novērtējumus, lai izvērtētu mērķu sasniegšanu pa asīm (īpašu uzmanību pievēršot nodarbinātībai).”

FR¹⁹ norādīja, ka “attiecībā uz ERAF iznākumu uzraudzību veiks projekta līmenī, savukārt rezultātu uzraudzība tiks veikta makrolīmenī attiecībā pret konkrētajiem mērķiem, kas būtu jāsasniedz. Noteikumi neparedz rezultātu rādītāju uzraudzību projekta līmenī. Attiecībā uz ESF iznākumu un rezultātu uzraudzība tiks veikta projekta līmenī.”

¹⁶ Komisijas dienestu darba dokuments, 124. lpp.

¹⁷ Komisijas dienestu darba dokuments, 254. lpp.

¹⁸ Komisijas dienestu darba dokuments, 132., 133. lpp.

¹⁹ Komisijas dienestu darba dokuments, 245. lpp.

Visbeidzot, no organizatoriskās uzbūves viedokļa var minēt HU²⁰ piemēru ar “uzraudzības un novērtēšanas darba grupu, kas uzrauga rādītājus, politikas indeksus un horizontālās prasības, kādas ir noteiktas uzraudzības un informācijas sistēmā, kā arī centrālo uzraudzības vienību, kas cita starpā katru mēnesi sadarbībā ar vadošajām iestādēm uzrauga izpildes rādītājus.”

Dalībvalstis domā par to, kā īstermiņa, vidēja termiņa un ilgtermiņa perspektīvā uzraudzīt virzību uz ES finansējuma mērķu un rezultātu sasniegšanu.

2.3. TURPMĀKIE PASĀKUMI PĒC REVĪZIJAS PALĀTAS IETEIKUMIEM DALĪBVALSTĪM

Dalībvalstis gandrīz vienbalsīgi atbildēja, ka ir izveidojušas sistēmas, lai veiktu turpmākos pasākumus pēc Revīzijas palātas ieteikumiem, kas formulēti tās gada pārskatos un īpašajos ziņojumos. Dažas dalībvalstis paskaidroja, ka Revīzijas palātas un Komisijas ieteikumus uzrauga ES fondu pārvaldības jomā kompetentās iestādēs, tostarp sertifikācijas iestādes un revīzijas iestādes. Tomēr turpmākie pasākumi ir atšķirīgi:

DK²¹ attiecībā uz ELFLA/ELGF norādīja, ka “kopš 2012. gada Dānijas Lauksaimniecības un zivsaimniecības aģentūra ir sistemātiski veikusi turpmākus pasākumus pēc visiem revīziju ieteikumiem. Katru ceturksni vadība tiek informēta par notikumu attīstību un var veikt attiecīgus pasākumus. Arī attiecīgās vienības informatīviem nolūkiem saņem pārskatus, īpašos ziņojumus utt., pat ja tajos nav konkrētu ieteikumu Dānijai.”

DE, IE un LU atzīmēja, ka turpmākie pasākumi pēc Revīzijas palātas ieteikumiem ir veikti arī ar dažādu ES līmeņa forumu starpniecību, ko organizējusi Komisija, vai strukturētās divpusējās sanāksmēs ar Komisiju. LU un SE norādīja, ka Revīzijas palātas ziņojumi un saistītie Padomes secinājumi tiek izskatīti Padomes darba grupās.

PT²² atbildēja, ka “pašlaik tiek izstrādāta informācijas sistēma. Tā ietvers visu informāciju par pārbaudēm un revīziju fondu jomā un minēto pārbaudi un revīziju rezultātus. Šo sistēmu izmantos, lai veiktu turpmākos pasākumus pēc izklāstītajiem ieteikumiem un lai labotu konstatētās kļūdas.”

Attiecībā uz transversāliem turpmākiem pasākumiem valsts līmenī DE²³ minēja, ka “attiecīgās federālās un reģionālās struktūras regulāri kopīgi apspriež visbiežāk sastopamos kļūdu cēloņus un iespējamās risinājumus. Tas arī nozīmē, ka tiek izveidotas tematiskās federālās un reģionālās darba grupas ERP konstatējumu jautājumos, kas ir sistēmisks un starpreģionu raksturs (piemēram, ESI fondu revīzijas iestādes ekspertu grupa publiskā iepirkuma un valsts atbalsta jautājumos).”

Visbeidzot, AT²⁴ minēja, ka “ERP gada vai īpašajos ziņojumos principā nav minēti ieteikumi konkrētām dalībvalstīm. Konstatējumu apraksti mēdz būt ļoti vispārīgi un bieži vien nav vērsti uz kādu konkrētu dalībvalsti vai pat kādu konkrētu programmu vai projektu. Tādēļ ir grūtāk veikt turpmākus pasākumus. Jebkurā gadījumā attiecībā uz ERAF tiek veikti atbilstīgi turpmākie pasākumi atsevišķiem konstatējumiem, kas noskaidroti revīzijas laikā.”

Dalībvalstis ir apņēmušās veikt turpmākus pasākumus saskaņā ar Revīzijas palātas ieteikumiem, bet turpmāko pasākumu sistēmas un procesi ir ļoti atšķirīgi.

²⁰ Komisijas dienestu darba dokuments, 283., 284. lpp.

²¹ Komisijas dienestu darba dokuments, 215. lpp.

²² Komisijas dienestu darba dokuments, 386. lpp.

²³ Komisijas dienestu darba dokuments, 255. lpp.

²⁴ Komisijas dienestu darba dokuments, 126. lpp.

3. NOSLĒGUMS

Komisija ir apņēmusies turpināt cieši sadarboties ar dalībvalstīm, lai panāktu zemāku kļūdu līmeni, uzlabotu finanšu pārvaldību un ES budžeta pievienoto vērtību.

Savās atbildēs dalībvalstis apliecina, ka apzinās galvenos kļūdu pamatcēloņus un ir apņēmušās turpināt darbu, lai nodrošinātu efektīvi funkcionējošas pārvaldības un kontroles sistēmas. Dalībvalstis novērš kļūdu pamatcēloņus, izmantojot dažādas vienkāršošanas iespējas un pastiprinot savas preventīvās un koriģējošās spējas, jo īpaši pamatojoties uz gūto pieredzi, uzlabotām IT tehnoloģijām, datu ieguves rīkiem un riska pārvaldības metodēm. Dalībvalstis vajadzības gadījuma īsteno arī rīcības plānus, par kuriem sniedz regulārus ziņojumus Komisijai. *Ex ante* nosacījumi, jo īpaši publiskā iepirkuma un valsts atbalsta jomā, ir tikuši izmantoti, lai veiktu preventīvus pasākumus un uzlabotu sistēmas 2014.–2020. gada plānošanas periodam.

Atbildes apstiprina, ka dalībvalstis piemēro daudzgadu kontroles un revīzijas ciklu un ka koriģējošos pasākumus var īstenot līdz plānošanas perioda noslēgumam. Šajā sakarā Polija²⁵ uzsvēra, ka “īkgadējais kļūdu īpatsvars, ko aprēķina Revīzijas palāta, būtu jāskata saistībā ar ES intervenču daudzgadu būtību (tostarp neto finanšu korekcijas un atgūtās summas).” Dalībvalstis arī uzskatīja, ka nav iespējams izvairīties no nelielām kļūdām par samērīgām izmaksām.

Dalībvalstis ir apņēmušās nodrošināt saikni starp ES politikas prioritātēm gudrai, ilgtspējīgai un iekļaujošai izaugsmei un valstu prioritātēm. Viņu atbildes liecina, ka, nosakot valsts politikas ievirzes, virzot norises un īstenojot valstu pasākumus, tās ņem vērā ES prioritātes, piemēram, saskaņā ar konkrētai valstij adresētajiem ieteikumiem.

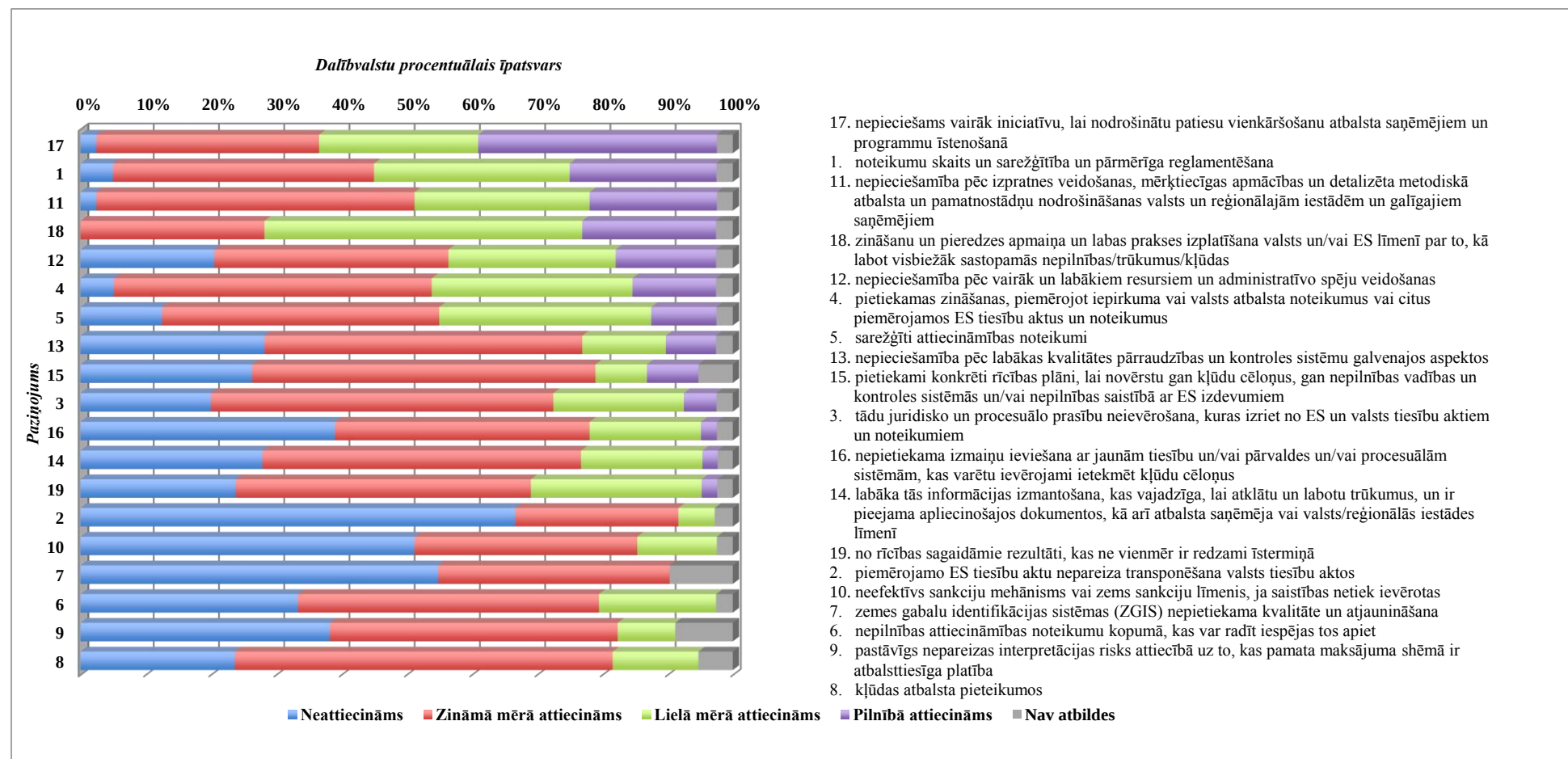
Šā gada atbildes liecina, ka ES politikas prioritātes ir saistītas ar ES finansētiem projektiem, galvenokārt izmantojot izpildes sistēmu, kas noteikta partnerattiecību nolīgumos un darbības programmās, par kurām panākta vienošanās starp Komisiju un dalībvalstīm. Dalībvalstīm ieguldot pūles un veltot resursus vispārēju mērķu, konkrētu mērķu un darbības mērķu sistēmas ieviešanai, to attieksme mainās par labu koncentrācijai uz rezultātiem. Tas nodrošina, ka ES programmas un projekti atstāj ietekmi daudzos dažādos veidos un vairākos līmeņos. Tomēr joprojām ir sarežģīti nodrošināt konsekveni ar izpildi saistītajā terminoloģijā. Tādēļ būtu jāturpina galveno uzmanību pievērst ES budžeta izpildei.

Visbeidzot, dalībvalstis ir apņēmušās veikt turpmākus pasākumus saskaņā ar Revīzijas palātas ieteikumiem, bet turpmāko pasākumu sistēmas un procesi ir ļoti atšķirīgi.

²⁵ Komisijas dienestu darba dokuments, 469. lpp.

I PIELIKUMS. VISU DALĪBVALSTU KONSOLIDĒTIE REZULTĀTI ATTIECĪBĀ UZ KOPĒJO LAUKSAIMNIECĪBAS POLITIKU UN EKONOMISKO, SOCIĀLO UN TERITORIĀLO KOHĒZIJU

1. diagramma. Galvenie kļūdu pamatcēloņi lielākajās ES izdevumu jomās, kas sakārtoti saskaņā ar apzīmējumu “pilnībā attiecināms”



2. diagramma. Galvenie kļūdu pamatcēloņi lielākajās ES izdevumu jomās, kas sakārtoti saskaņā ar apzīmējumu “neattiecināms”

